

## **Journalistförbundets avtalsplattform 2025**

Journalistförbundet gör nu ett avstamp inför avtalsrörelsen genom att för första gången ta fram en plattform kring de viktigaste och mest prioriterade frågorna i kollektivavtalsförhandlingarna.

Förbundsstyrelsen har tagit fram en avtalsplattform för avtalsrörelsen 2025 som presenteras på avtalskonferensen. Avtalsplattformen är ett led i förbundets arbete om att vi ska stå starka och eniga. Genom att samla oss kring de viktigaste frågorna ska vi nå framgång. Möjligheterna att lyckas i avtalsförhandlingarna ökar om vi kan renodla och prioritera vilka frågor som är de allra viktigaste för att åstadkomma de bästa kollektivavtalen för medlemmar på alla avtalsområden.

Avtalsplattformen synliggör vilka som är förbundets viktigaste frågor under avtalsrörelsen 2025 och styr inriktningen för avtalsförhandlingarna på alla avtalsområden.

Avtalsplattformen säkerställer förbundets övergripande avtalspolitik som drivs i förhandlingarna på alla avtalsområden.

Vid avtalskonferensen den 25 - 26 september 2024 kommer förtroendevalda att kunna diskutera och ta ställning till plattformen utifrån att den ska omfatta de frågor som är de viktigaste i kommande avtalsförhandlingar. Därefter kommer ett arbete ske i förhandlingsdelegationen med att utarbeta krav på respektive avtalsområde med avtalsplattformen som grund för att åstadkomma de bästa kollektivavtalen för medlemmarna.

## Grunden för avtalsplattformen

Det som ligger till grund för avtalsplattformen är dels resultaten av enkäter, dels ett utvecklingsarbete med kollektivavtalen som skett på alla avtalsområden.

Journalistförbundet har gjort två enkäter under året, en enkät gällande lön och löneprocess samt en enkät till förtroendevalda om vilken som är den viktigaste frågan i kommande avtalsförhandlingar. Enkäten gällande lön och löneprocess är en uppföljning av den enkät och löneutredning som genomfördes utifrån beslut på den senaste kongressen och som presenterades på avtalskonferenserna i början av 2023. Enkäten om den viktigaste frågan säkerställer att förtroendevalda fått möjlighet att ge inspel på vilken fråga som är viktigast för medlemmarna att förbättra i kollektivavtalen.

Efter de senaste avtalsförhandlingarna gjordes en utvärdering som inneburit att förberedelserna för nästa års avtalsrörelse har inletts tidigare. Ett utvecklingsarbete med kollektivavtalen har inletts genom att förtroendevalda från alla avtalsområden diskuterat vilka frågor som är de viktigaste för att åstadkomma de bästa kollektivavtalen. I utvecklingsarbetet med kollektivavtalen har resultaten av enkäten om lön och löneprocess samt enkäten till förtroendevalda om den viktigaste frågan redovisats och tagits in i arbetet.

Resultatet av de båda enkäterna och resultatet av utvecklingsarbetet med förtroendevalda har tillsammans utgjort grunden för avtalsplattformen 2025. Genom detta har avtalsplattformen en bred grund att stå på och kan ta avstamp utifrån de områden där förtroendevalda önskar att villkoren i kollektivavtalen ska förbättras.

Avtalsplattformen innehåller inte specifika yrkanden, de konkreta kraven för varje avtalsområde ska senare diskuteras i avtalsdelegationen. Syftet med avtalsplattformen är att ringa in de områden som Journalistförbundet ska fokusera på i kommande avtalsrörelse för att åstadkomma en bättre beredskap och en större uppslutning kring vilka frågor som är viktigast i avtalsförhandlingarna 2025.

## **Mål för Journalistförbundets avtalsförhandlingar 2025**

### **Övergripande mål**

Kollektivavtalen ska bidra till att stärka journalisters ställning och arbete. Journalistförbundets kollektivavtal ska bidra till att stärka våra medlemmars viktiga roll i ett demokratiskt samhälle genom att garantera arbetsvillkor som möjliggör att arbeta som journalist.

Konkurrenskraftiga löner och villkor i kollektivavtalen är viktiga för förbundets medlemmar, men också för möjligheten att locka och behålla kompetens i branschen. Journalistförbundets kollektivavtal ska bidra till att medlemmar vill fortsätta arbeta som journalister och att studenter ser en framtid som journalister genom villkor och löner som kan konkurrera med andra branscher.

Journalistförbundet ska ha kollektivavtal som är anpassade utifrån den verklighet journalister har och de särskilda behov som finns utifrån yrkets krav vad gäller exempelvis arbete alla dagar i veckan och alla tider på dygnet oavsett helgdagar. Regler om dygnsvila och veckovila måste upprätthållas liksom schemaläggning av arbetstid för att säkerställa en balans mellan arbetsliv och fritid. Kollektivavtalen ska tillgodose medarbetares behov av återhämtning och vila samt att medlemmar orkar arbeta som journalist fram till sin pensionering.

### **Lön och ersättningar**

Hösten 2023 genomförde Journalistförbundet en enkät bland förtroendevalda om vilken som är den viktigaste frågan i avtalsrörelsen, 82 procent av dem som svarade angav att lönen är en mycket viktig fråga eller den absolut viktigaste frågan.

Lägstalönerna i kollektivavtalet fyller en viktig funktion och lika viktigt är att journalister genom hela sitt yrkesliv har en löneutveckling som speglar deras kompetens och prestation. Det har stor betydelse inte bara för individen utan också för att mediearbetsgivarna ska kunna locka och behålla en hög kompetens i branschen.

Utifrån de två enkäter som genomförts gällande lön och löneprocess, 2022 och 2023, anser majoriteten av förtroendevalda att processen fungerar och utifrån resultaten av enkäterna finns anledning att fortsätta utveckla det lokala partsarbetet kring lönesättningen.

Journalistförbundet följer det så kallade märket, som sätts av parterna inom industrin, och fram till de senaste årens kraftiga inflation har det gett medlemmarna reallöneökningar. Märket har även omfattat avsättningar till flexpension. Journalistförbundet arbetar för att medlemmar ska få reallöneökningar.

Tjänstepensionen är en viktig del av den totala pensionen och de ökade avsättningarna genom flexpensionen – 2024 totalt 1,3 procent – ger bättre ekonomiska förutsättningar för förbundets medlemmar efter avslutat yrkesliv. Kombinerat med avsättningarna finns också möjligheten att åren före pensionering gå ner i arbetstid.

- Kollektivavtalen 2025 ska bidra till att journalister får en bra lön när de kommer in i yrket och en bra löneutveckling under hela yrkeslivet.
- Löneavtalet 2025 ska bidra till att medlemmarna framåt får reallöneökningar.
- Kollektivavtalen 2025 ska ge fortsatta ökade avsättningar till tjänstepensionen genom flexpensionen och en bibehållen möjlighet att gå ner i arbetstid i slutet av yrkeslivet.

## **Arbetstid och arbetsmiljö**

Journalistyrket är kreativt med ett stort mått eget ansvar för det som produceras och viljan att göra ett bra jobb är en stor drivkraft.

Journalistförbundets medlemmar arbetar vid alla tider på dygnet, varje vecka, hela året. Men kreativiteten, hängivenheten och flexibiliteten kan ha ett högt pris och många medlemmar vittnar om ökad stress och arbetsbelastning. Hög produktionstakt, ökat ansvar och fler arbetsuppgifter, ibland tillsammans med krav – uttalat eller upplevt – på att vara nåbar även utanför ordinarie arbetstid.

Långvarig negativ stress är en riskfaktor och att få tillräcklig återhämtning är en förutsättning för att långsiktigt klara ett arbete med höga krav och ständiga deadlines. Medlemmarna riskerar att inte orka och i förlängningen bli sjuka av arbetet eller lämna yrket för att få en rimligare arbetssituation.

- Kollektivavtalen 2025 ska ge medlemmarna förutsättningar för återhämtning och bidra till en god arbetsmiljö.

## **Trygghet i anställningen**

Kollektivavtalen innehåller regleringar av anställningsformer där tillsvidareanställning är huvudregel men med möjlighet att anställa för viss tid utifrån olika behov i verksamheten. Det är av största vikt att reglerna som möjliggör visstidsanställning hanteras på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med intentionen. Kollektivavtalen ska bidra till att medlemmar känner trygghet i anställningen oavsett anställningsform.

Anställningsformerna i kollektivavtalen ska tillgodose både medarbetarnas behov av trygghet i anställningen och möjlighet för arbetsgivare att anställa utifrån behov. Därför är det viktigt att reglerna om visstidsanställning hanteras varsamt och inte som huvudregel utan som ett

undantag från huvudregeln om tillsvidareanställning. Visstidsanställningar ska inte användas för ett permanent behov i verksamheten.

Det är också av stor vikt att visstidsanställningsformerna i kollektivavtalen är så tydligt formulerade att de inte leder till oönskade tvister utan att det är tydligt både för arbetsgivare och anställda vad som gäller och när anställningsformen kan användas.

- Kollektivavtalen 2025 ska bidra till att medlemmar har trygghet i anställningen oavsett anställningsform.